

Kancelaria Adwokacka Adwokat Beata Patoleta

ul. Tadeusza Boya – Żeleńskiego 6 / 27, 00 - 621 Warszawa, tel.: 22 633 06 10

www.lexedu.pl email: lexedu@lexedu.pl

Warszawa, 6 grudnia 2024 r.

Fundacja Fundamenty Rozwoju

- organ prowadzący **Niepubliczne Przedszkole „Bystry Maluszek” w Tarnowskich Górach**

reprezentowana przez:

adwokata Beatę Patoletę

Kancelaria Adwokacka

ul. Tadeusza Boya-Żeleńskiego 6 lok. 27

00-621 Warszawa

Fundacja Wolność od Religii

ul. Fryderyka Chopina 41 lok. 2

20-023 Lublin

Odpowiedź na artykuł z 7 października 2024 r.

Działając w imieniu i na rzecz Fundacji Fundamenty Rozwoju z siedzibą w Tarnowskich Górach, organu prowadzącego Niepubliczne Przedszkole „Bystry Maluszek” (pełnomocnictwo w załączniku), w odpowiedzi na artykuł zamieszczony na stronie Fundacji Wolność od Religii z dnia 7 października 2024 r. wskazuję, że przedszkole w żaden sposób nie dyskryminuje uczniów niewierzących czy też wyznających inną wiarę niż rzymsko-katolicka.

Istotnie należy poruszyć kwestię odbierania od rodziców oświadczeń woli dotyczących chęci uczestnictwa dziecka w zajęciach z religii. Przede wszystkim placówka prowadzona przez Fundację Fundamenty Rozwoju jest placówką niepubliczną, wobec tego nie ma do niej zastosowania § 1 ust. 1 Rozporządzenia MEN z dnia 14 kwietnia 1992 roku, który swoją mocą obejmuje jedynie oświatę publiczną. Ustawodawca umyślnie rozróżnił te formy prowadzenia działalności, wprowadzając możliwość wyboru rodzicom w zakresie możliwości wyboru szkolnictwa publicznego lub niepublicznego. Potwierdza to stanowisku MEN o znaku DKO-WEK.400.65.2017.AK z dnia 4 października 2017 r., potwierdzono w nim autonomię szkół niepublicznych, które to podlegają jedynie niezbędnym regulacjom. Jak wskazuje MEN

Obowiązku wskazanego w art. 12 ustawy o systemie oświaty nie można przypisać szkole niepublicznej. Szkoły te nie wykonują zadań publicznych w formule gwarancyjnej i powszechnej. Ich istnienie respektuje obowiązek Państwa zapewnienia rodzicom (uczniom) możliwości wyboru (szkoły innej niż publiczna). Istotą działania tych szkół jest komponowanie alternatywnej, kierunkowej oferty edukacyjnej, adresowanej do konkretnej populacji uczniów (rodziców), którzy oczekują innej formuły kształcenia niż uniwersalne, powszechne i gwarantowane przez państwo. (...) Źródłem prawa, organizacji i koncepcji edukacyjnej takiej szkoły jest – statut. (...) W tym względzie do szkół niepublicznych – nie może mieć obligatoryjnego zastosowania art. 12 ustawy o systemie oświaty – bowiem prowadziłoby to kolizji logicznej i prawnej, w której np. decyzja rodzica (ucznia) o wyborze szkoły katolickiej jest dopiero fakultatywną przesłanką do zaistnienia nauki religii w szkole (który powstanie lub nie – po wyborze następczym dokonany w trybie art. 12 ustawy o systemie oświaty). Wynika z tego, że placówka niepubliczna nie jest związana regulacjami przez Państwa wskazanymi, a sposób realizacji zajęć z religii przewiduje statut w tym także oświadczenia woli składane przez rodziców. Zgodnie z tym nie możliwe jest także zastosowanie regulacji z Rozporządzenia MEN z dnia 14 kwietnia 1992 roku.

Wskazywany pogląd Rzecznika Praw Obywatelskich, iż naruszeniem wolności sumienia i wyznania oraz prawa do nieujawniania swojego światopoglądu, przekonań religijnych czy wyznania jest żądanie składania deklaracji o odmowie uczestnictwa w lekcjach religii, czy też wymaganie wyrażenia życzenia udziału w takich zajęciach w obecności innych rodziców, jest jak najbardziej trafny, jednakże nie ma zastosowania w niniejszej sprawie, bowiem rodzice nie wyrażali pozytywnych oświadczeń w obecności innych osób, a na pisemnych deklaracjach. Niemożliwym jest ustalenie, które z dzieci mają uczęszczać w zajęciach z religii, bez wskazania preferencji rodzica. Niemniej jednak, w celu zapewnienia zgodnego ze stanowiskiem RPO oraz komfortowego dla wszystkich uczniów funkcjonowania placówki, oświadczenie to zostanie zmienione w sposób wyrażający pozytywne oświadczenie woli.

Organowi prowadzącemu przedszkole nie jest jednak znany model wychowania dziecka, uznawany przez rodziców, dlatego każdorazowo to Rodzic składa stosowne oświadczenie wyrażające wolę uczęszczania bądź nieuczęszczania dziecka na zajęcia religii, które to oświadczenie jest dla organu prowadzącego wiążące, jednocześnie stanowi dla organu prowadzącego jasną wskazówkę, co do przekazywania dziecku wartości płynących z założeń

wiary katolickiej. W założeniach organu prowadzącego przedszkole leży natomiast tożsamość rozumienia pojęć „uczestnictwo w zajęciach religii” oraz „uczestnictwo w wydarzeniach wynikających z kalendarza świąt kościelnych oraz tradycji religijnych”. Tytuł oświadczenia wyraźnie odnosi się do religii rzymsko-katolickiej, stąd niezrozumiałe jest przyjmowanie, że uroczystości przedszkole wynikające z uczestnictwa w zajęciach religii miałyby mieć inny charakter, niż głęboko zakorzeniony w wartościach tego wyznania.

Należy podkreślić, że wiara nie jest jedynie celebracją świąt wynikających z kalendarza świąt katolickich takich jak jasełka, wigilia, wspólny posiłek wielkanocny, ale stanowi fundament wartości moralnych przekazywanych dzieciom z pokolenia na pokolenie. Rodzice wyrażający chęć uczestnictwa dzieci w zajęciach z religii, pragną także, aby wartości wiary rzymsko-katolickiej przekazywane w domu były także realizowane w przedszkolu. Dlatego też obrzędy religijne nie są jedynie spotkaniami dzieci, a opierają się na tekstach religijnych, wykorzystują wszelkie symbole tych świąt, takie jak dzielenie opłatkiem, ukazywanie Jezusa w żłobku, wspólna modlitwa, przedstawianie Świętego Mikołaja jako biskupa Kościoła Katolickiego, przypisywanie ról jasełkowych zgodnie ze znaczeniem biblijnym. *De facto* obchody świąt z kalendarza roku liturgicznego religii, która nauczana jest w przedszkolu, stanowią zwieńczenie uczestnictwa dzieci w katechezie. **Nie jest możliwe oddzielenie warstwy religijnej tych spotkań od aspektu kulturalnego czy czysto rodzinnego, społecznego. W Niepublicznym Przedszkolu „Bystry Maluszek” w Tarnowskich Górach uroczystości te opierały się i opierać będą na wartościach i dogmatach wiary katolickiej.** Od początku bowiem istnienia placówki niezwykle widocznie celebrowane są w jej działalności tradycje wiary katolickiej, natomiast rodzice podejmujący współpracę z przedszkolem mają niczym nieskrępowaną możliwość uznawania bądź nieuznawania sposobów wychowawczych placówki, co wiąże się z pozostawieniem wyboru co do zawarcia umowy o świadczenie usług opiekuńczo-wychowawczo-dydaktycznych. Jednocześnie również niezbędne do podkreślenia jest, że placówka podjęła działania celem wprowadzenia założeń przedszkola katolickiego, poprzez zmianę statutu w tym zakresie. Powyższe podyktowane jest chęcią szerzenia wśród dzieci wartości wiary katolickiej oraz usystematyzowania działalności przedszkola.

Placówka bowiem nie może ingerować z jakiej przyczyny rodzice nie wyrazili zgody na uczestnictwo dzieci w zajęciach, spowodowane może to być nie wyznawaniem wiary jakiegokolwiek, ale także przynależnością do innej religii. W takiej sytuacji celebrowanie świąt *stricte* związanych z wiarą rzymsko-katolicką zdaje się być bezzasadne, a także krzywdzące

dla tych dzieci. W większości przypadków w przedszkolu, rodzice, którzy zgłaszają, że ich dziecko nie będzie realizowało w placówce zajęć religii, jednocześnie nie życzą sobie również, aby uczestniczyło ono w wydarzeniach z życia wspólnoty Kościoła rzymsko-katolickiego, stąd, aby uszanować decyzję rodziców o nieposyłaniu dziecka na lekcje religii, został zaproponowany zapis w oświadczeniu, przy czym zapis ten może być swobodnie modyfikowany przez Rodzica, jako że jest to oświadczenie Rodzica, nie zaś przedszkola.

Dzieciom, którym w domu nie jest przekazywana wiara rzymsko-katolicka, a uczęszczającym na obrzędy religijne może być ciężko zrozumieć czym jest to spowodowane, ponieważ przecież w domu nikt im tego nie przekazywał. Nie rozumieją one także symboliki i znaczenia poszczególnych elementów, ponieważ nigdy wcześniej się z nimi nie spotykały. W takiej sytuacji nasuwa się pytanie, czy nauczyciel wychowania przedszkolnego zapytany przez dziecko nieuczęszczające na lekcje religii z woli rodziców, o znaczenie symboliki zastosowanej do organizacji wydarzenia z kalendarza świąt kościelnych, odpowiadać ma zgodnie z założeniami wiary rzymsko-katolickiej. Odpowiedzi takie byłyby przecież niespójne, co do oświadczenia rodziców o nieuczestniczeniu tego dziecka w zajęciach religii. Unikając zaś odpowiedzi, na pytanie dziecka nauczyciel musiałby postąpić niezgodnie z chrześcijańskimi założeniami placówki a jednocześnie myśląc w stosunku do innych dzieci, którym wpajane są wartości wiary Kościoła Katolickiego.

Placówka szanuje i rozumie różnorodność, wobec złożenia stosownego oświadczenia, co do woli kształtowania światopoglądu dziecka, w żadnej mierze nie narzuca rodzicom oraz ich dzieciom obowiązku uczestniczenia w uroczystościach o charakterze religijnym, zawsze postępuje zgodnie z wolą rodziców.

Z wyrazami szacunku

Załącznik: pełnomocnictwo

Kancelaria Adwokacka Adwokat Beata Patoleta
ul. Tadeusza Boya – Żeleńskiego 6 / 27, 00 - 621 Warszawa, tel.: 22 633 06 10
www.lexedu.pl email: lexedu@lexedu.pl

PEŁNOMOCNICTWO

Niniejszym ustanawiam **adwokata Beatę Patoletę** z Kancelarii Adwokackiej w Warszawie przy ul. Tadeusza Boya – Żeleńskiego 6 / 27, pełnomocnikiem **Fundacji Fundamenty Rozwoju z siedzibą w Tarnowskich Górach przy ul. Opatowickiej 126A** w sprawie odpowiedzi na pismo Fundacji Wolność od Religii, dotyczącej interwencji w Niepublicznym Przedszkolu „Bystry Maluszek” w Tarnowskich Górach.

Niniejsze pełnomocnictwo upoważnia do udzielania dalszych substytucji.

Tarnowskie Góry, 21 października 2024 roku

.....
Katarzyna Mol-Galios